

Doctrina - Podještědské gymnázium, s.r.o.

Oddíl E – učební osnovy
VIII.6.C

PRÁVO A POLITOLOGIE

VIII.6.C – Právo a politologie

Charakteristika předmětu: PRÁVO A POLITOLOGIE ve čtyřletém gymnáziu

Obsah předmětu

Předmět právo a politologie vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost (vzdělávací obor Občanský a společenskovední základ) RVPG. Vede studenty k tomu, aby se naučili znát a používat základní právní pojmy, orientovat se v českém právním řádu, zejména pak v právní úpravě občanského, rodinného, pracovního a trestního práva. Průběžně je též zdůrazňován vztah českého právního řádu k právu evropskému. Seznamuje studenty s vývojem právního řádu a právních odvětví na základě poznání dějinných, sociálních a kulturních aspektů. Poskytuje dále informace ze společenskovedních oborů, které umožní studentům kriticky reflektovat společnost a posuzovat různé přístupy k řešení každodenních problémů. Přináší studentům orientaci a základní znalosti v oblasti politologie důležité pro další odborný a profesní růst. Vede studenty k tomu, aby se na základě všech získaných poznatků a dovedností dovedli orientovat v současném světě, aby se aktivně zapojili do života demokratické společnosti.

Předmět využívá znalostí učiva občanské výchovy, dějepisu a zeměpisu. Předmět je také realizován v dílnách Den památky obětí komunistického režimu a Občan. Vyučovací předmět právo a politologie realizuje průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova, Multikulturní výchova.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
I. ročník	1	X
II. ročník	X	X
III. ročník	1	X
IV. ročník	X	X

Organizace výuky

Předmět právo a politologie je vyučován 1 hodinu v I. ročníku a 1 hodinu ve III. ročníku a je pro všechny studenty povinný. K realizaci jsou využity odborné publikace, video a audio materiály. Studenti pracují individuálně, ve dvojicích a skupinách. Aktivně se podílejí na procesu výuky – samostatně vyhledávají data, kriticky se zamýšlejí nad odbornými texty, besedují s experty. Součástí výuky mohou být i návštěvy institucí zabývajících se danou problematikou.

VIII.6.C – Právo a politologie

Výchovné a vzdělávací strategie

Předmět právo a politologie se zaměřuje na historické i aktuální pojetí práva a právních odvětví v národní i nadnárodní rovině. Vede studenty k aplikaci získaných poznatků na praktických příkladech. Seznamuje také studenty s aspekty občanského života a vede je k zapojení se do občanské společnosti. Pomáhá studentům vytvářet a upevňovat základních principů chování a myšlení demokratického občana

Kompetence k učení

- probouzíme aktivní zájem o právní problematiku, o záležitosti státu a samosprávy
- představujeme vědění jako hodnotu a poznání jako otevřený a zajímavý proces
- poskytujeme studentům možnost pracovat s písemnými, zvukovými či obrazovými materiály a tak správně analyzovat informace a kriticky je zpracovat a zobecňovat
- umožňujeme studentům hledat souvislosti v získaných materiálech
- vedeme studenty k orientaci v různých zdrojích informací

Kompetence k řešení problémů

- poskytujeme studentům prostor k samostatnému řešení problémů
- podporujeme diskuze s obhajobou rozhodnutí a postojů studentů
- umožňujeme studentům posuzovat řešení problémů z nejrůznějších společenských aspektů

Kompetence komunikativní

- poskytujeme studentům prostor pro sebereflexi, vyjádření názorů, postojů
- učíme klást otázky, hledat odpovědi v diskuzi
- umožňujeme studentům využívat komunikační prostředky a technologie
- vedeme studenty ke kritickému posuzování získaných informací

Kompetence sociální a personální

- poskytujeme možnost samostatné, párové a skupinové práce pro hlubší vhled do právní oblasti
- učíme respektu k lidské důstojnosti - úctě k ostatním, zdravému sebevědomí a odpovědnosti
- vytváříme vhodné pracovní prostředí pro budování pozitivní představy samotných studentů
- rozvíjíme u studentů schopnost slovního sebehodnocení a hodnocení práce i chování druhých tak, aby uměli pojmenovat vlastní pozitiva a nedostatky

Kompetence občanské

- prosazujeme a upevňujeme tradiční hodnoty evropské vzdělanosti a současně podporujeme zájem o mimoevropské oblasti
- klademe důraz na mezipředmětové vztahy (historické souvislosti, tradice a kulturní dědictví)
- vedeme studenty k prezentaci vlastních názorů, k respektování přesvědčení druhých a vhodné reakci na ně
- seznamujeme studenty s jejich právy a povinnostmi

VIII.6.C – Právo a politologie

- organizujeme debaty s odborníky na aktuální témata a podporujeme pluralitní pohled studentů
- vedeme studenty k porovnávání teoreticky získaných znalostí s praxí

Kompetence k podnikavosti

- poskytujeme studentům možnost využívat dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit
- podporujeme rozvoj osobního i odborného potenciálu studentů

Kompetence digitální

- motivujeme studenty k vyhledávání a zpracování informací na důvěryhodných internetových stránkách
 - usilujeme o to, aby si studenti uvědomovali existenci autorského zákona a osvojovali si zvyk uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
 - nabádáme studenty k etické spolupráci, komunikaci a etickému sdílení informací v digitálním prostředí
 - upozorňujeme studenty na rizika spojená s nadměrným využíváním digitálních technologií
 - dbáme na vhodnou komunikaci a vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
 - vedeme studenty k vyhledávání vhodného digitálního zdroje, kompetentního k dané pracovní aktivitě, a vhodného klíčového slova
-

VIII.6.C – Právo a politologie

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

I. ROČNÍK		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Právo v každodenním životě <ul style="list-style-type: none"> • morálka a právo, charakteristika morální a právní normy • právní a morální vědomí; stát jako garant dodržování právních norem • smysl a účel práva • právní subjektivita • způsobilost k právním úkonům 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student rozliší morální a právní normy, vysvětlí odlišnost v postihu při porušení morálky a práva</i> ○ <i>vymezí podmínky vzniku a zániku právních vztahů, práva a povinnosti účastníků; uvede příklady</i> ○ <i>odůvodní účel sankcí při porušení právní normy</i> ○ <i>definuje pojmy spojené s právem v každodenním životě</i> ○ <i>uvědomuje si historické kořeny práva</i> ○ <i>rozliší fyzickou a právnickou osobu</i> ○ <i>uvádí konkrétní příklady práva (ČR i svět)</i> 	<p>Realizováno PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Využití znalostí učiva dějepisu</p>
Právní řád ČR <ul style="list-style-type: none"> • význam a funkce právního řádu • jeho uspořádání a druhy právních norem • smlouvy, jejich význam a obsah • všeobecné podmínky smluv 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student dodržuje právní řád a respektuje normy, které se ho týkají</i> ○ <i>provádí jednoduché právní úkony</i> ○ <i>přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva ostatních</i> ○ <i>rozpozná protiprávní jednání</i> ○ <i>uvede, které státní orgány vydávají státní předpisy, jak a kde je uveřejňují</i> ○ <i>vysvětlí proces tvorby zákonů</i> ○ <i>na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy, včetně jejích všeobecných podmínek</i> ○ <i>využívá informace z domácích i zahraničních médií</i> 	<p>Realizováno PT Mediální výchova</p>
Systém práva - občanské, rodinné, pracovní a trestní právo <ul style="list-style-type: none"> • přehled základních ustanovení • ostatní právní odvětví – obsah a účel • práva k duševnímu vlastnictví a jejich ochrana 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student rozlišuje právní odvětví</i> ○ <i>uvede příklady právních problémů, se kterými se může občan obracet na jednotlivé právní instituce</i> 	
Orgány právní ochrany <ul style="list-style-type: none"> • funkce a úkoly • právní profese • účel a průběh občanského soudního řízení • orgány činné v trestním řízení, jejich úkoly 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student rozeznává občanské a trestní soudní řízení</i> ○ <i>rozlišuje trestný čin a přestupek</i> ○ <i>vymezí podmínky trestní odpovědnosti</i> ○ <i>rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany</i> ○ <i>využívá informace z domácích i zahraničních médií</i> 	<p>Realizováno PT Mediální výchova</p>
Mezinárodní právo <ul style="list-style-type: none"> • právní odvětví • vztah českého a mezinárodního práva 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student rozlišuje právní odvětví</i> ○ <i>popíše a uvede příklady vztahu českého a mezinárodního práva</i> ○ <i>zhodnotí význam tohoto vztahu</i> 	<p>Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení</p>

VIII.6.C – Právo a politologie

		v evropských a globálních souvislostech
Stát <ul style="list-style-type: none"> • znaky a funkce • formy státu • právní stát • výhody spolupráce lidí 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student rozlišuje a porovná historické a současné typy států a formy vlády</i> ○ <i>porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě</i> ○ <i>uvede příklady, jak může občan v demokratickém zřízení ovlivňovat politické dění v obci a ve státě</i> 	Realizováno PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Využití znalostí učiva dějepisu, zeměpisu

III. ROČNÍK		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Právní základy státu <ul style="list-style-type: none"> • Ústava ČR • složky státní moci • Listina základních práv a svobod 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student objasní hlavní úkoly složek státní moci, jejich orgánů a institucí</i> ○ <i>rozliší a porovná složky státní moci</i> ○ <i>vysvětlí podstatu Ústavy ČR a Listiny základních práv a svobod</i> ○ <i>na příkladech popíše politické spektrum ČR</i> ○ <i>pojmenuje základní lidská práva</i> 	
Státní správa a samospráva <ul style="list-style-type: none"> • principy demokracie • politický pluralismus • formy participace • politický život ve státě 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student vysvětlí fungování státní správy a samosprávy</i> ○ <i>porovná fungování státních orgánů a samosprávy v ČR a Evropě</i> ○ <i>vysvětlí rozdíly mezi demokracií a diktaturou</i> ○ <i>vyjmenuje znaky demokratického řízení státu</i> ○ <i>vyloží možnosti občana ovlivňovat dění ve své obci a státě</i> ○ <i>uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé instituce; zvládá komunikaci s úřady</i> ○ <i>uvede příklady projevů korupce, analyzuje její příčiny a domýšlí možné důsledky</i> ○ <i>vyloží smysl voleb parlamentních, komunálních a krajských</i> ○ <i>objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě</i> ○ <i>rozlišuje složky politického spektra a porovnává přístupy vybraných politických seskupení</i> 	Realizováno PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Využití znalostí učiva dějepisu, zeměpisu
Občanská společnost <ul style="list-style-type: none"> • podstata občanské společnosti • občanská práva a povinnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student uvede příklady, jak funguje občanská společnost a jakým způsobem může občan přispívat k řešení záležitostí týkajících se veřejného zájmu</i> ○ <i>dodržuje a respektuje občanská práva a povinnosti</i> 	
Lidská práva <ul style="list-style-type: none"> • zakotvení lidských práv v dokumentech • porušování a ochrana lidských práv 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student se orientuje v dokumentech o lidských právech</i> ○ <i>vymezí lidská práva a práva dítěte</i> ○ <i>porovná historické souvislosti</i> 	Realizováno PT Výchova k myšlení v evropských a globálních

VIII.6.C – Právo a politologie

<ul style="list-style-type: none"> • funkce ombudsmana 	<p><i>fungování a uplatňování lidských práv</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>uplatňuje lidská práva v reálných situacích, posuzuje vlastní práva a práva jiných.</i> ○ <i>vysvětlí, jak může občan obhajovat svá práva na státní i evropské úrovni</i> ○ <i>respektuje práva druhých, vysvětlí, jak vystupovat proti jejich porušování</i> ○ <i>vysvětlí funkci ombudsmana a popíše okruhy problémů, s nimiž se na něj může občan obracet</i> 	<p>souvislostech</p> <p>Využití znalostí učiva dějepisu</p>
<p>Ideologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaky a funkce • přehled vybraných ideologií 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student definuje znaky a funkce vybraných ideologií</i> ○ <i>uvede příklady politického extremismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií</i> 	
<p>Sociální fenomény a procesy</p> <ul style="list-style-type: none"> • rodina, práce • sociální problémy (nezaměstnanost, kriminalita, extremismus) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student naslouchá partnerovi v dialogu či diskuzi</i> ○ <i>formuluje svůj názor a hledá věcně správné argumenty</i> ○ <i>pojmenuje a definuje sociální problémy současnosti; uvede příklady</i> ○ <i>citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích</i> 	<p>Realizováno PT</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p>
<p>Média</p> <ul style="list-style-type: none"> • mediální komunikace • mediální produkty • manipulativní strategie, reklama 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student zvládá společensky vhodné metody komunikace</i> ○ <i>orientuje se v současné mediální nabídce</i> ○ <i>s porozuměním čte mediální text</i> ○ <i>kriticky přistupuje k informacím</i> ○ <i>rozpozná záměr a možné účinky mediálního produktu</i> ○ <i>rozpoznává manipulativní prostředky</i> 	<p>Realizováno PT</p> <p>Mediální výchova</p>
<p>Kultura a civilizace</p> <ul style="list-style-type: none"> • příroda, kultura, civilizace • kultura jako pluralita hodnot • multikulturalita • „střet civilizací“ • Humanitní a přírodní poznání • reflexe světa z hlediska náboženství, filosofie, umění, vědy (úvod) • humanitní a přírodní vědy 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student přispívá k nekonfliktnímu soužití různých sociokulturních skupin</i> ○ <i>objasní základní rozdíly v uchopení světa (mýtus, náboženství, filosofie, umění, věda)</i> ○ <i>rozdělí a popíše rozdíly mezi humanitními a přírodními vědami</i> 	<p>Realizována PT</p> <p>Výchova k sociálním souvislostem, Multikulturní výchova</p> <p>Využití znalostí učiva dějepisu, zeměpisu</p>
<p>Evropská integrace</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evropská unie, orgány EU • jednotná evropská měna • instituce EU 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student objasní důvody evropské integrace</i> ○ <i>dokáže na příkladu ČR vyložit a zdůvodnit podmínky členství v Radě Evropy a EU, jaké výhody a nevýhody to přináší</i> ○ <i>uvědomuje si změny v Evropě z historicko-politického hlediska</i> ○ <i>rozumí změnám na evropském kontinentě a chápe jejich souvislosti</i> ○ <i>posoudí vliv začlenění států do EU</i> 	<p>Realizována PT</p> <p>Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova</p>

VIII.6.C – Právo a politologie

	<p><i>na každodenní život občanů</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>popíše instituce EU a jejich fungování</i> ○ <i>seznamuje se s významnými odborníky v daném oboru</i> ○ <i>využívá informace z domácích i zahraničních médií</i> 	
<p>Mezinárodní spolupráce</p> <ul style="list-style-type: none"> • důvody, význam, výhody • významné mezinárodní organizace a společenství - struktura a náplň činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student uvede příklady významných mezinárodních společenství a popíše strukturu a náplň činnosti</i> ○ <i>vysvětlí vliv činnosti mezinárodních organizací ve světovém měřítku a zhodnotí význam zapojení ČR</i> ○ <i>využívá vhodných prostředků komunikace k vyjadřování svých myšlenek, postojů, pocitů</i> ○ <i>respektuje odlišné názory, zájmy a myšlení lidí</i> ○ <i>vysvětlí výhody spolupráce</i> ○ <i>analyzuje význam bezpečnosti státu pro život občanů</i> ○ <i>využívá informace z domácích i zahraničních médií</i> 	<p>Realizována PT Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova</p>
<p>Proces globalizace</p> <ul style="list-style-type: none"> • příčiny, projevy, důsledky • globální problémy 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student posoudí projevy globalizace</i> ○ <i>uvede příklady některých projevů globalizace, objasní souvislosti lokálních a globálních problémů</i> ○ <i>využívá informace z domácích i zahraničních médií</i> 	